MINISTERSTVO FINANCIÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

METODICKÉ USMERNENIE MODULU M15 – ROZPOČET č. 4/2025
Riadenie rozpočtu v SAP FM

Účelom tohto dokumentu je oboznámiť používateľov s procesmi rozpočtu vykonávanými v CES v module SAP FM a s tým súvisiacimi nastaveniami. Návody a presné postupy ako správne realizovať príslušné procesy sú uvedené v jednotlivých používateľských príručkách pre tento modul.

SAP FM – riadenie rozpočtu zabezpečuje procesy súvisiace so sledovaním, úpravou a čerpaním rozpočtu na všetkých úrovniach organizácie:

- Správa a údržba kmeňových záznamov - vzhľadom na rozsiahlosť je predmetom samostatného MU "Kmeňové záznamy a číselníky" (PP "Kmeňový záznam")
- Preberanie rozpočtu z RIS do CES (PP "RIS a Výkazy"),
- Rozpis rozpočtu na nižšie úrovne organizačného členenia organizácie (PP "RIS a Výkazy"),
- Zmeny rozpočtu v CES a kontrola disponibility rozpočtu (PP *"Návrh zmeny rozpočtu")*,
- Plánovanie rozpočtu a sledovanie jeho plnenia a čerpania formou tzv. Obliga (PP "RIS a Výkazy" a "Manuálne vytvorenie rezervačného-dokladu"),
- Interné a externé (legislatívne) výkazníctvo (PP "RIS a Výkazy" a PP "FIN 1-12").

Preberanie rozpočtu z RIS do CES

Preberanie schváleného rozpočtu ako aj rozpočtových opatrení z RIS do CES **je automatizované**, bez potreby duplicitného zadávania dokladov v oboch systémoch. Aktivovaný evidenčný list úprav rozpočtu (ďalej len „ELÚR") v RIS sa integračnou správou s obsahom ELÚRu, okamžite dostane do CES, kde **bude čakať v rade na spracovani**e (rozpis a aktiváciu) kompetentným pracovníkom rozpočtu organizácie. **Pre spracovanie ELÚRu** schváleného rozpočtu v CES použije **transakciu ZRISELUR** a ak je potrebné, rozpíše rozpočet na finančné strediská (ďalej len „FS"), prípadne na analytickú evidenciu ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie (ďalej len „analytická evidencia EKRK"). *Presný postup je popísaný v používateľskej príručke "RIS a výkazy".*

Pre potreby **organizácií, ktoré nepotrebujú detailnejší rozpis ELÚRu** na nižšie organizačné zložky, t. j. sekcie, odbory – FS, alebo analytickú evidenciu EKRK, **budú ELÚRy spracovávané automaticky, bez potreby zásahu používateľa** To znamená, že ak organizácia nepoužíva okrem hlavného finančného strediska (napr. 1510-0000) iné finančné strediská a ani analytickú evidenciu EKRK, rozpis rozpočtu bude rozpísaný prevzatím v CES s takými údajmi ako je rozpísaný v RIS.

Rozpis rozpočtu na nižšie úrovne organizačného členenia organizácie

Pre **organizácie, ktoré potrebujú detailnejší rozpis, nebude ELÚR zapracovávaný do systému automaticky**, bez zásahu používateľa. ELÚR bude potrebné v CES spracovať (rozpísať na FS a položky vlastnej analytickej evidencie EKRK) a následne aktivovať (tzn., že organizácia rozpíše na každé FS prislúchajúce EKRK prípadne až analytické evidencie EKRK alebo len rozpis na analytickú evidenciu EKRK). Až po aktivácii (vzniku dokladu rozpočtu) sa ELÚR prejaví v CES zmenou rozpočtu. Pri tomto rozpise systém stráži rozpočtové hodnoty a klasifikácie obsiahnuté v ELÚRe, aby nedošlo k zmenám, ktoré nie sú prípustné, z dôvodu zachovania konzistentného stavu rozpočtu v CES a RIS.

Rozpočtové opatrenia typu refundácia, zálohová platba a predfinancovanie sú do CES preberané vrátane kódu ITMS. Kód ITMS je atribútom kmeňových údajov objektu Grant. Organizácie majú možnosť v procese importu ELÚR z RIS rozpísať ELÚR na niekoľko Grantov. Ak v procese importu ELÚRu zo systému RIS (transakcia ZRISELUR) nebol doklad označený príznakom **R -** Refundácia výdavkov, resp. **Z** – Zálohová platba je možné ich dodatočné doplnenie v **transakcii ZRISLEGIS**. Zmenený príznak na typ R má za následok zobrazenie ELÚRu vo fronte na spracovanie refundácie ZREFUND. Podobne príznak Z zabezpečí zobrazenie dokladu v aplikácii ZZAL_PRIR, ktorá umožňuje rozpisovať spotrebu záloh. *Postup spracovania refundácii je podrobne popísaný v používateľskej príručke modulu M15 "Refundácie".*

Zmeny rozpočtu v CES a kontrola disponibility rozpočtu

Všetky rozpočtové zmeny budú v CES uložené vo forme rozpočtových dokladov, ku ktorým sa dá kedykoľvek spätne dostať a ktoré je možné vyhodnocovať. Každý doklad má dátum platnosti, ako aj informáciu, kedy doklad vznikol a kto ho vytvoril.

Zmeny rozpočtu v CES bez dopadu na RIS

Zmeny rozpočtu v CES sú zmeny, ktoré nemajú dopad na RIS, t. j. sú na úrovni, ktorú RIS nepokrýva. Ide o zmeny rozpočtu **medzi finančnými strediskami** alebo **analytikami finančných položiek** EKRK a zmeny rozpočtu **medzi grantami**. Tieto zmeny je možné vykonať v CES kedykoľvek, jediným limitom je kontrola konzistencie rozpočtu vo vzťahu k RIS a súčasne CES nedovolí znížiť rozpočet za FS na zostatky s mínusovými hodnotami.

Funkcionalita rozpočtových zmien kontroluje vyrovnanosť každého dokladu na nulu, tzn. nebude možné vykonať zmenu, ktorá by akýmkoľvek spôsobom narušila celkovú výšku rozpočtu. Touto kontrolou sa zabezpečuje aj to, aby nedošlo k disproporcii voči systému RIS. *Presný postup je popísaný v používateľskej príručke "RIS a výkazy".*

Zmeny rozpočtu v CES s dopadom na RIS

Zmeny **na úrovni EKRK, funkčnej klasifikácie, programu, zdroja, investičnej akcie**, ktoré majú dopad na RIS, je možné realizovať z CES do RIS. Organizácia má možnosť vytvoriť návrh zmeny rozpočtu v CES a zaslať ho do RIS na schválenie a aktiváciu. Organizácia vytvorí predbežný rozpočtový doklad, ktorým chce vykonať zmenu rozpočtu v rámci organizácie, bez narušenia limitov. Jedná sa napr. o preúčtovanie, teda o presun rozpočtu medzi podpoložkami EKRK. Tento návrh zmeny rozpočtu sa rozhraním odošle do systému RIS, kde prebehnú kontroly na oprávnenosť vykonania tejto zmeny, o čom RIS bude informovať vrátenou správou s potrebnými informáciami. V prípade korektne zadaného návrhu na zmenu rozpočtu dôjde v RIS k automatickému vytvoreniu a aktivovaniu nového ELÚR, ktorý štandardným kanálom dôjde do systému CES ako zmena rozpočtu danej organizácie. V rámci organizácie môže existovať viac návrhov na zmenu rozpočtu a pracovník organizácie určí, ktorý bude odoslaný do RIS na spracovanie. Tento návrh následne vypadne zo zoznamu dokladov, ktoré môžu byť do RIS odoslané. Po prijatí aktivovaného ELÚR dôjde k prepojeniu dokladu návrhu zmeny rozpočtu s reálnym dokladom zmeny rozpočtu. *Presný postup je popísaný v používateľskej príručke "Návrh zmeny rozpočtu".*

Očakávaná skutočnosť v CES

Údaje očakávanej skutočnosti sú v CES primárne nastavené ako upravený rozpočet organizácie. Organizácie majú možnosť zmeny očakávanej skutočnosti premietnuť v priebehu roka internými rozpočtovými dokladmi. Tieto zmeny budú vykonávané voči upravenému rozpočtu organizácie. V 12. mesiaci roka dôjde automaticky k vynulovaniu očakávanej skutočnosti z dôvodu, že vo finančnom výkaze FIN 1 – 12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách sa očakávaná skutočnosť k 31.12. bežného účtovného obdobia nevykazuje.

Kontrola disponibility rozpočtu

Účtovanie dokladov v CES prechádza kontrolou disponibility rozpočtu (dalej len "KDR"), ktorá má za úlohu **zabrániť neplánovaným výdavkom, na ktoré neboli v systéme vyčlenené finančné prostriedky**. Pri účtovaní dokladov z modulov CES, ktoré majú vzťah k rozpočtu, dochádza ku KDR, ktorá má za úlohu kontrolovať neprečerpanie rozpočtových položiek. V prípade, že doklad spôsobí prekročenie čerpania výdavkov na konkrétnej rozpočtovej skladbe, systém môže zablokovať zaúčtovanie takéhoto dokladu.

KDR porovnáva upravený rozpočet so súčtom čerpania výdavkov a všetkých obligácií na konkrétnej rozpočtovej kombinácii. Môže byť nastavená tak, aby nedovolila prekročiť rozpočet pre každé finančné stredisko a položku vlastnej analytickej evidencie EKRK zvlášť. V praxi to znamená, že každý výdavok finančného strediska musí byť krytý jeho vlastným rozpočtom. Táto kontrola môže byť nastavená

dvojstupňovo, v prvom kroku (po vyčerpaní napr. 80 % finančných prostriedkov) bude systém informatívnou správou upozorňovať na túto skutočnosť. Po potvrdení tejto správy bude možné pokračovať v spracovávaní dokladu. Druhý stupeň bude aktívny po prekročení 100 % čerpania finančných prostriedkov a nedovolí pokračovať v ďalšom spracovávaní dokladov.
Z KDR sú vylúčené konkrétne rozpočtové kombinácie EKRK (úplné, t. j. na EKRK, FK, PRG, ZDR, IA, alebo čiastočné – iba niektoré objekty rozpočtovej skladby) a to tie, ktoré sa nerozpočtujú napr. ***KDR je vypnutá pre položky 637030, 637024, 637032***, resp. podľa požiadaviek organizácie. KDR je možné nastavovať napr. aj takým spôsobom, že podradené finančné stredisko bude čerpať z rozpočtu nadradeného a obe budú kontrolované na rozpočet nadradeného strediska. Alebo položky vlastnej analytickej evidencie EKRK budú bez rozpočtu a ich čerpanie bude kontrolované voči rozpočtu nadradenej podpoložky EKRK.
Nastavenie KDR je možné meniť podľa požiadaviek organizácie a možností systému. V CES-e je možné presunúť KDR na iný objekt (v rámci toho istého objektu), ktorý má rozpočet. Napr. je možné posunúť KDR z finančného strediska 1510-1000 na 1510-0000, pokiaľ 1510-0000 má rozpočet a 1510-1000 nie. Posunúť KDR v rámci finančných položiek napr. na úroveň 630 pre všetky 63xxxx finančné položky, to možné nie je, keďže 630 rozpočet nemá (analogicky to isté platí aj pre program rozpočtu). Požiadavky je potrebné zasielať na centrálneho správcu prostredníctvom aplikácie SOLMAN (bez formulára).
V CES je aktívna KDR **na úrovni zdroja 111**, tzn., že v prípade vyššieho čerpania systém neumožní zaúčtovať doklad na rozpočtovej skladbe (je potrebné vykonať úpravu rozpočtu). Pre **ostatné zdroje je KDR nastavená len ako upozornenie,** tzn., že v prípade vyššieho čerpania systém zašle upozorňujúce hlásenie o prekročení rozpočtu, avšak umožní doklad zaúčtovať.
Ďalšia úroveň KDR je v CES nastavená na vyššej úrovni hierarchie finančných stredísk, t. j. **na úrovni organizácie** (napr. 1510-0000 - kontrola rozpočtu za celú organizáciu). Na samostatných účtoch KDR nie je aktívna. ***Analytické členenie EKRK - finančných položiek nie je kontrolované na disponibilitu rozpočtu****, kontroluje sa úroveň podpoložky EKRK.*
V prípade, že takéto nastavenie organizácii nevyhovuje, KDR je možné na základe požiadavky v rámci možností systému upraviť. Požiadavky je potrebné zasielať na centrálneho správcu prostredníctvom aplikácie SOLMAN (bez formulára).

Plánovanie rozpočtu a sledovanie jeho plnenia a čerpania formou tzv. Obliga

Obligo predstavuje určitý druh záväzku voči rozpočtu, ktorý viaže rozpočtové prostriedky pre budúce plánované plnenia, pričom CES pracuje s nasledovným druhmi oblíg:

- **Obligo blokovanie** (PVO realizované v module M21 - CEZ), t. j. požiadavky na verejné obstarávanie, ktoré majú byť realizované v rozpočtovom roku,
- **Obligo rezervácia** (zmluvy realizované v module M21 - CEZ), t. j. záväzky zo zmlúv, ktoré budú realizované v danom rozpočtovom roku a v ďalších rokoch,
- **Obligo objednávky** (objednávky k zmluvám v module M09 - MM), t. j. otvorené objednávky,
- **Obligo faktúry** (neuhradené faktúry zaúčtované v module M18, predpis miezd, predpis pohľadávok a záväzkov),
- **Obligo zálohy**, t. j. zálohv, ktoré sa budú vyplácať (zaúčtované predpisy záloh v module M18)
- **Obligo príjmy** (doklady z modulu M10 - Predaj služieb).

Obligá sa generujú a aktualizujú z jednotlivých modulov do rozpočtu – modulu FM (vrátane do jednotlivých zostav čerpania rozpočtu) na základe uvedených dátumov:

- PVO – dátum splatnosti (doklad blokovania rozpočtu),
- Objednávky – dátum dodania,
- Zmluvy – dátum splatnosti (doklad rezervácie rozpočtu),
- Faktúry a iné účtovné zápisy, ktoré tvoria obligo (aj z iných modulov) – dátum zaúčtovania,
- Úhrady (čerpanie) – dátum zaúčtovania (realizovanej úhrady).

Presný postup je popísaný v používateľskej príručke "RIS a výkazy" pri zostavách čerpania rozpočtu.

V rámci plánovania rozpočtu **vo väzbe k verejnému obstarávaniu** je v module SAP FM potrebné viazať dva typy rozpočtových prostriedkov ***na strane výdavkov***:

- prostriedky zablokované pre ešte neukončené verejné obstarávania a
- viazanie prostriedkov pre už ukončené verejné obstarávanie, v dôsledku ktorého bol uzatvorený zmluvný vzťah s dodávateľom

a jeden ***na strane príjmov rozpočtu***:

- očakávaný príjem pre odberateľské zmluvy.

Blokovanie

V prípade ešte **neukončených verejných obstarávaní** (požiadavky na verejné obstarávania - PVO) je v CES k dispozícii **typ dokladu Blokovanie prostriedkov**, ktorý umožní vytvoriť doklad **prostredníctvom modulu CEZ**. Vytvorením tohto dokladu sa zablokujú prostriedky na konkrétnej rozpočtovej skladbe v odhadovanej výške.
Takýchto dokladov môže byť vytvorených viac v závislosti od potreby. Každý doklad môže obsahovať viac riadkov zodpovedajúcich viacerým rozpočtovým klasifikáciám. **Takéto doklady nebudú fyzicky alokovať prostriedky organizácie, tie sa zaviažu až vytvorením konkrétnej zmluvy.**
Pre potreby **manuálneho vytvárania dokladov blokovania** prostriedkov **boli vytvorené separátne druhy dokladov**. Ide o vytváranie blokovania prostriedkov na účely, ktoré nie sú pokryté funkcionalitou modulu CEZ, ale organizácie napriek tomu môžu chcieť ich alokáciu v rozpočte (napr. pri nákupe reprezentačného z pokladnice (občerstvenie).

Tab. 1: Doklad blokovania prostriedkov

Druh dokladu	Od čísla	Po číslo
08 (PVO)	8000000001	8999999999
51 – blokovanie mimo CEZ	5100000001	5199999999

Rezervácia

Rezervácia znamená **reálne viazanie rozpočtových prostriedkov zmluvami a objednávkami**, na základe ktorých dochádza k plneniu.
Po ukončení verejného obstarávania a po uzatvorení zmluvy bude blokovanie zrušené, alebo upravené na novú výšku a **bude vytvorený doklad rezervácie prostriedkov k zmluve** (**prostredníctvom modulu CEZ**), ktorý **už bude alokovať reálne rozpočtové prostriedky** v zazmluvnenej výške. **Tieto doklady už budú vstupovať do kontroly disponibility.**
Pre potreby manuálneho vytvárania dokladov rezervácie prostriedkov boli vytvorené separátne druhy dokladov. Ide o vytváranie rezervácie prostriedkov na účely, ktoré nie sú pokryté funkcionalitou modulu CEZ, ale organizácie napriek tomu môžu chcieť ich alokáciu v rozpočte (napr. pri nákupe reprezentačného z pokladnice (občerstvenie). *Presný postup je popísaný v používateľskej príručke "Manuálne vytvorenie rezervačného-dokladu".*

Tab. 2: Doklad rezervácie prostriedkov

Druh dokladu	Od čísla	Po číslo
02 (zmluvy)	2000000001	2999999999
09 (rámcové zmluvy)	9000000001	9999999999
52 – REDO mimo CEZ	5200000001	5299999999

V zostave čerpania sú viditeľné oba druhy viazania prostriedkov v samostatných stĺpcoch. **Rámcové zmluvy nebudú reálne viazať rozpočtové prostriedky**, tie sa zaviažu až zmluvami a objednávkami, na základe ktorých dochádza k plneniu. Proces spracovania zmlúv je uvedený v module M21-CEZ, v metodickom usmernení pre prácu v module M21.

Odhadovaný/očakávaný príjem

Pre potreby sledovania **príjmov na odberateľských zmluvách** je vytvorený druh dokladu typu očakávaný príjem.

Tab. 3: Doklad očakávaného príjmu

Druh dokladu	Od čísla	Po číslo
03 (odb. zmluvy)	3000000001	3999999999

Interné a externé (legislatívne) výkazníctvo

CES poskytuje v rámci modulu M15 - SAP FM niekoľko druhov **interných výkazov,** ktoré poskytujú prehľad o plnení a čerpaní rozpočtu k aktuálnemu okamihu:

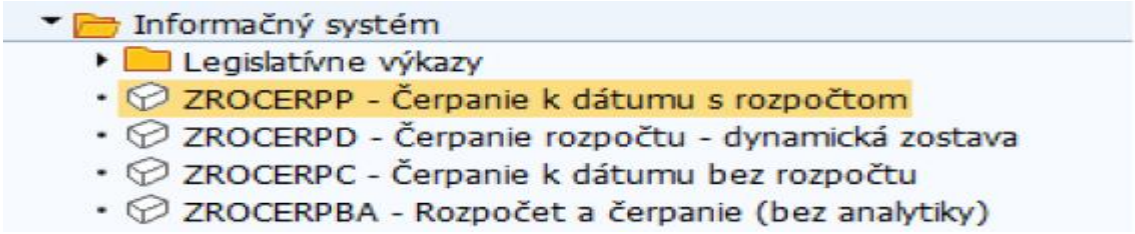

Presný postup je popísaný v používateľskej príručke "RIS a výkazy".

Pri mesačnej uzávierke je potrebné vykonať kontrolu spracovania všetkých ELÚRov organizácie doručených zo systému RIS za obdobie, ku ktorému uzávierka prebieha.

Následne sa spracuje finančný výkaz FIN 1-12 (vo formáte .pdf a .csv), ktorý sa podáva do Centrálneho konsolidačného systému (CKS) v určených termínoch v súlade s Metodickým usmernením Ministerstva financií Slovenskej republiky **č. MF/018612/2023-313** k postupu pri aplikácii § 2 až 7 opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky z 19. decembra 2017 č. MF/017353/2017-352, ktorým sa ustanovuje usporiadanie, obsahové vymedzenie, spôsob, termín a miesto predkladania informácií z účtovníctva a údajov potrebných na účely hodnotenia plnenia rozpočtu verejnej správy v znení opatrenia MF SR **č. MF/013684/2023-313**. *Presný postup je popísaný v používateľskej príručke "FIN 1-12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách".* Ostatné finančné výkazy sa realizujú v module M18.

Na konci rozpočtového roka je potrebné vykonať operácie, ktoré ukončia rozpočtový rok a vytvoria predpoklady pre úspešné spustenie nového rozpočtového roka. Tieto operácie sa vykonávajú v spolupráci s dodávateľom systému, centrálnou správou a organizáciou:

- Otvorenie nového roka pre aktualizáciu čerpania - je potrebné nastaviť systém, aby sa čerpanie v novom roku korektne aktualizovalo a aby bolo možné generovať obligá zo zmlúv aj v ďalších rokoch,
- Prevod obliga do nového roka - po ukončení rozpočtového roka ostanú v starom roku nevysporiadané obligá, napr. nezaplatené faktúry, otvorené objednávky. Tieto je nutné preniesť do nového roka, aby alokovali finančné prostriedky na konkrétnych rozpočtových položkách.

Podklady pre prevod oblíg sú poskytované z modulov FI, MM a CEZ na základe žiadosti používateľa cez Solman prostredníctvom AP. *Presný postup je popísaný v MU "Vykonanie koncoročnej uzávierky v M21, M15 a M09-str.4".*

V Bratislave, dňa 12.12.2025